

Мирче Мислев
20/11

БОРБАТА НА БЕЛЧИШТА

Узмешан со распарталени облаци денот сè повеќе се приближуваше кон својата половина. Баталјонот „Мирче Ацев“ пак тргаше на добиената задача. Борците тогаш во себе си ја чувствуваа гордоста и мислеа како е нивниот баталјон првата поголема единица на НОВ на Македонија, мислеа за оној ден кога на рамнината на Славеј Планина командантот на Главниот штаб на Македонија генерал Апостолски им го предаде знамето и тие го развеаја низ цела Дебарца — првата слободна територија во Македонија. Секој од нив помалу чувствуваше одговорност за добиената задача и си мислеше како ли ќе поминат на онаа страна, во делот на Македонија што е окупиран од Бугарите каде што Баталјонот тргнал на задача...

Некој кон зачелјето на колоната му расправуваше на својот другар: „Си чул ли ти за храброста на Мирче Ацев? Е тогаш ако си чул внимавај дека го носиме неговото име, ние овој наш баталјон...“

Но Главниот штаб на НОВ на Македонија на баталјонот му постави задача: пред да замине на територијата окупирана од Бугарите да ја нападне и уништи добро вооружената караула во манастирот Лешани и командата на граничната единица во село Белчишта. Нокта меѓу 7 и 8 септември 1943 година баталјонот „Мирче Ацев“, добро подготвен и вооружан, разделен на два дела замине во исполнувањето на овие задачи. На чело на првата група се наоѓаше командантот на баталјонот Наум Василевски — Овчарот, а втората група што требаше да го нападне италијанскиот штаб на граничната команда ја предводеше комесарот на баталјонот Јосиф Јосифовски — Свештарот.

Само што пукна зората и мугрите полека се растурија по планините со есенски пејсаж првата група се судри со непријателот. На приодите на манастирот во Лешани беше заробен еден италијански војник. Тој изјави дека е кувар во граничната кара-

ула и вети дека ако влезе во манастирот ќе ги обавести и другите италијански војници дека тука близу се наоѓаат партизаните и дека е попустина да се дава некаков отпор туку единствено им преостанува да се предадат бидејќи, како што тој рече и порано кај војниците постоела таква желба. Но тоа не бил куварот туку самиот старешина — маршал, како што тие го викале — на самата караула. По влегувањето во караулата тој издава наредба на карабинерите да отворат оган на партизаните. И борбата започнува. Таа траеше подолго но и обидите со рачни бомби да се урне караулата не успеа и групата се повлече во правецот на Белчишта.

Нешто слично се случува и во Белчишта. Нашите борби и на неговите приоди заробуваат двајца италијански војници — карабинери кои изјавија дека и оние војници што се наоѓаат внатре во командата се склони да се предадат на партизаните но тоа не ќе можат да го сторат поради тоа што е нивниот командант голем фанатик. И тие молеа да бидат пуштени внатре за да организираат предавство како би се избегнало крвопролитие.

Во размислувањето минуваше времето. Осми септември полека одеше кон врвовите на Караорман и другите планини што го опколуваат свој крај. Пукотниците во манастирот Лешани го привлекоа вниманието на Бугарите што се наоѓаа од другата страна на границата. Преку својата команда во Охрид тие ги известуваа италијанските сили во Струга дека нивната караула во Лешани се наоѓа во опасност и дека е нападната единицата во Белчишта. Фашистите соработуваа насекаде само кога беше збор за борба против нашиот народ и неговите борци иако привидно тие пројавуваа некое нетрпение . . .

И затоа кога групата во Белчишта се приготвуваше да изврши незадржив јуриш на касарната во Белчишта од далеку се чу брмчење на мотори. Од правецот на Струга се приближуваше италијанското моторизирано зајакнување. Италијанските тенкови се приближуваа кон Белчишта. Облаците станаа сè потемни. Се проли и првата нивна провала. Крупни капки дожд го облија патот и местото на борбите. Денот веќе замина. Се стемна. Командантот на Баталјонот изврши распоред и упати една група на самиот главни пат за да ги пречека Италијаните и да им пружи отпор, а другата група замина кон западниот дел од селото да организира одбрана.

На главниот пат беше испратен и познатиот, висок, снажен пушкомитралезец Бучко. Тој требаше прв да се судри со непријателот. Беше решително момче од селото Болно во Преспа. До него лежеше високиот младинец Цане од село Покрвеник од Преспа. Првиот непријателски тенк веќе ги посипуваше обилните дождови од куршуми. Бучко одеднаш го напушти заклонот и заедно со својот помошник се впушти кон тенкот. Кога ги ис-

троши куршумите на железната грдосија почна да фрла бомби... Во таа нееднаква борба паднаа мртви двајцата. Нивниот подвиг стана легенда која долго се прераскажуваше во Баталјонот.

Со тоа започна борбата кај Белчишта. Пукотниците се слушаа од сите страни. Непријателот беше посилен, помногуброен, наоружан со тешко оружје и тенкови. Низ селските улици почна да се води борба. Стојан Сукловски еден од раководителите на НОП и член на КП во селото со пушка в раце им се спротивстави на окупаторските ѕверови бранејќи го своето родно место. Но непријателот беше посилен и тој падна на истите тие улици што ги бранеше од стапките на фашистите.

Баталјонот отстапи со борба. Заедно со партизаните се повлекуваа и селаните од село Белчишта, меѓу кои имаше и многу жени, деца, старци... Се формира збег, долга колона што се искачуваше кон Слатино. Италијаните го запалија селото.

Борбата не заврши така како што се предвидуваше но сепак е од понатамошен значај за нас. Тоа е првата поголема борба и прва борба со тенкови. Борба во која нашите партизани покажаа храброст.

На 9 септември Баталјонот се приготвуваше да ја изврши главната задача — да премине на бугарската територија. Но тој момент пристигна вест за капитулацијата на Италија и Баталјонот се упати на ослободување на Кичево и го промени својот правец.

Димче Милевски — Добри